

Hrvoje Ryznar s rukopisom „Što ne smije na kišu“ dobitnik je nagrade Na vrh jezika 2023. za najbolji rukopis poezije autora do 35 godina starosti!

Kolaterale

Kada sanjareći o brisanju iz povijesti
Poželim nestanak
Svojoj majci
Želim nestanak
Njezina sina –
Očita stvar:
Da bismo željeli smrt
Moramo biti na životu

Trideset i tri godine nije ni mnogo ni malo
Ali nekoć mi je rečeno da je dovoljno da shvatiš
Da svaka stvar ima omjer uloženog i dobivenog
Drugim riječima cijenu
A čak i kada stvar i cijena ne tvore osobito blisku vezu
(s obzirom koliko stoji kugla sladoleda u gradu),
Oprezan čovjek računa s kolateralom

Ostavimo li po strani ima li ili nema veza
Između krvi i njezinih pojedinačnih postraničnih ogranaka
Koji nisu nastali razgranjenjem (v. "kolaterala", Anić, 2015.)
I bih li uspješnije uništio ovu obitelj
Odnosno nahranio školjke u nekom zelenom ušću
Prolijevanjem sve svoje ili majčine krvi,
I u jednom i u drugom slučaju
Svakako postoje neželjeni gubici
Npr. energije u prijenosu između rijeke i njezinih zastranjenih
rukavaca
(što se ogleda na računima za struju i vodu)

Osim toga u slučaju povrede odnosa

Vjerovnik od dužnika može potraživati npr. založeno mlijeko
Ili dječji crtež (v. "Bonitet klijenta i kvaliteta kolateral", Ivanov
2005.)

S druge pak strane moramo priznati
Da jednako bez želje bilježimo
I dobitke raznih vrsta:
Primjerice, bojim se
Da nas u trenucima naših prvih plačeva
Majke nisu htjele žive
Ništa više nego što to želimo sami
(što katkad nije mnogo)
A u cjenovnim terminima ta količina života
Potrebna da jednog dana pregrizem taj lijep
I bolan korijen
Mogla bi se nazvati kolateralom

Dobar čovjek

Imam tog jednog prijatelja
Koji je dobar čovjek

Znaš li što je to?
Tvoj je otac bio jedan od njih
Kao i moj:
Takvi rastave i sastave roletu
Kad u njoj zapne sunce
Ili ti možda izrade praćku

Kad popiju, taj moj prijatelj
I naš otac
Kažu ne bi me čudilo
– s obzirom što na sebi nosi –
Da mi kćer siluju

Kažu ako se to desi
Past će nam roleta

(Tu vrstu sjene
Dobri ljudi ne znaju
Popraviti)

Dobri su ljudi grane
Vrlo stara stabla:
Predahnut ćemo katkad
U hladu njihovih krošnji
Odakle pračke gađaju mačke

Mi, dobri ljudi
Ne pozdravljamo bol
Ali budimo trezveni
Poput svojih očeva:
Jedino filozofi slijepci
I žene zatvaraju
Oči pred zlom
A sve što je potrebno
Da zlo pobijedi
Jest da dobri ljudi učine sve
Što je bilo u našoj moći

Uvid u spis o maloljetnim korisnicima tzv. Prolaznog logora za
izbjeglice Nezavisne Države Hrvatske u Sisku (1942.-1943.)

Termin od 9 do 11 u Državnom arhivu
Drvene zidne obloge, ulja na platnu i vitraji
20 hrvatskih kuna članarine
OIB poslodavca za račun R1
Mogućnost pravdanja službenog troška upitna zbog manjka
namjenske knjigovodstvene stavke u firmi
Svejedno inzistirati na poštovanju procedure
Ja sam namještenik

Odvezati vezice delikatna spisa
Uvid u latice jaglaca iz đačkog herbarija
Uvid u otpalo perje neke sive ptice

Listati kao stranice dobre knjige
Bez vlaženja prstiju
Bez čitanja; termin je kratak
Praveći mnoštvo fotografija
Za umjetnički projekt /
Za potrebe sustavne evidencije /
Za potrebe evaluacije
Od strane neovisna tijela

Neovisna tijela, jedna
Do drugog, u izmetu, na slami
U izvještaju neovisna nadglednika logora
U rubrici "ostalo"
Pored sekcije "vjeroispovijest prije"
Prije sekcije "vjeroispovijest sada"
Čemu? S vrha je poručeno
Da ispovijedaju samo oni poput mene
Žedni zvuka svojeg glasa
Ili odrješenja s druge strane
A ni jedno ni drugo se ne probija
Kroz rešetke pjesme

Ne:
Čuti zvuk arhivarova zvona
Zavezati spis kao cipele mrtvacu
Zatvoriti spis
Pohraniti

Što ne smije na kišu

Čuvši u kasno proljeće
Vjetar kod Studentskog centra
Kako prevrće cerade kavana
I brine ustrčane konobare
Primio sam se vjernog bicikla
Ne bih li postao žrtva kiše

Nije to bila neka osobita oklada
Jer su se lastavice već bile stuštile
Na našu visinu i nesreću
Kukaca u okolici Cibonina tornja

U tom su se dijelu grada
Tih dana zatekli stranci
S blokovima crteža koje bi katkad provrtjeli
Onako kako sam ja zavrtio pedale
Da pobjegnem iz Babilona
U suhe ruke kuće i žene
U Smodekovoju 5

Pitao sam se dok su mi okovi vode
Noge vukli k tlu
A mokra košulja obrastala leđa
Natječući se s mojom kožom
U tome koja me od njih bolje štiti,
Osjećaju li se tako djevojčica
U tijelu koje me čekalo
I kuća u bršljanu na Marulićevu trgu

Brinuo sam plaše li se golosti
I hoće li znati dopustiti nebu
Da se sruči na njih svom silinom
Jednog dana, koji će sigurno doći,
Kada između oblaka i njih
Neće stajati ništa

Kao vježba za taj dan
Trnuo sam u njihovo ime
Pod ubodima kapi u moje lice
Koje je klizilo Zelenim valom
I mislio o tome kako srljam
Brže nego one pokretne slike
U vrijeme u kojem mi tijelo
Češće od kiše sreće plastiku ili iglu
I u kojem se sadržaj mojih džepova

Ne smije smočiti osim ako ne želim
Izgubiti vrijeme i put
I biti izgubljen za druge

Sve što posjedujemo
Mora podnijeti kišu
Ili nema razloga da bude uz nas –
Tako sam joj htio kazati
Kad smo par dana kasnije
Konačno pronašli auto
Kojem smo opet zaboravili mjesto
(Kiša je kroz otvoren prozor
Natopila ne samo moju
Nego i njegovu unutrašnjost
I lipanj mi je sjeo na rame
Jer je bilo jasno da smo povjereni
Na brigu istom lošem vlasniku)

Ako se nešto izgubi
Bila je to tričarija,
Želio sam reći dok je sjedala
Na jedino suho mjesto na stražnjem sjedištu
Ali vidio sam u retrovizoru
Dok sam ubacivao u rikverc
Da se iza mene nalazi moja budućnost
I nešto me prekinulo na pola rečenice

Izgubiti vrijeme i put
I biti izgubljen za druge
Sve što posjedujemo
Mora podnijeti kišu
Ili nema razloga da bude uz nas –
Tako sam joj htio kazati
Kad smo par dana kasnije
Konačno pronašli auto
Kojem smo opet zaboravili mjesto
(Kiša je kroz otvoren prozor
Natopila ne samo moju
Nego i njegovu unutrašnjost
I lipanj mi je sjeo na rame
Jer je bilo jasno da smo povjereni
Na brigu istom lošem vlasniku)
Ako se nešto izgubi
Bila je to tričarija,
Želio sam reći dok je sjedala
Na jedino suho mjesto na stražnjem sjedištu
Ali vidio sam u retrovizoru
Dok sam ubacivao u rikverc
Da se iza mene nalazi moja budućnost
I nešto me prekinulo na pola rečenice